

Reforma Policije

Broj 4* Maj 2005

OSCE Najnovija događanja u Srbiji i Crnoj Gori

Odeljenje za sprovođenje zakona

Izgradnja poverenja i sigurnost lokalne zajednice – prioriteti Misije OEBS u južnoj Srbiji

Tim Misije OEBS za rad policije u lokalnoj zajednici organizuje sastanke Savetodavnih grupa građana (SGG) na jugu Srbije u cilju otvaranja puteva za dijalog između policije i građana i unapređenja saradnje između predvodnika lokalnih zajednica i predstavnika lokalne policije, vojske i žandarmerije. Sastanci Savetodavnih grupa građana predstavljaju forume na kojima sve strane mogu da iskažu svoje probleme vezane za lokalnu sigurnost, kao i da razgovaraju o njima, u cilju pronalaženja lokalnih rešenja za lokalne probleme.

Davanje prava građanima Preševa, Bujanovca i Medveđe da doprinose svojoj budućnosti putem pune saradnje sa policijom u aktivnostima vezanim za sigurnost lokalne zajednice će biti u skladu sa razvojem istinski promišljene i delotvorne policije.

Pored izgradnje poverenja, Savetodavne grupe građana će doprineti poboljšanju pristupa radu policije u južnoj Srbiji koji se zasniva na lokalnoj zajednici, uz povećanu angažovanost građana u upravljanju lokalnom sigurnošću i policijom koja je spremnija da sluša o i reaguje na zajedničke probleme.

Tim Misije OEBS za rad policije u lokalnoj zajednici je ugovorio prvi sastanak Savetodavne grupe građana u selu Veliki Trnovac, koji se održao sa predstavnicima lokalnih vlasti i predvodnikom lokalne zajednice u tom selu. Veliki Trnovac, koji se nalazi blizu južnosrpske opštine Bujanovac, poznat je po tome što je bio mesto gde su se vodile izuzetno žestoke i oštre borbe tokom sukoba u ovoj oblasti 2001 god.

Reforma policije je čak mnogo važnija na jugu Srbije, gde taj proces nakon sukoba predstavlja ključ za pružanje podrške tekućim merama za izgradnju poverenja, koje su započete 2001. god. stvaranjem multietničkog policijskog elemeneta.

Sadržaj

- strana 1** Izgradnja poverenja i sigurnosti lokalne zajednice – prioriteti Misije OEBS u južnoj Srbiji
- strana 2** Uvodna reč
- strana 2-3** Jačanje odgovornosti policije upoznavanjem građana s promenama u okviru odgovornosti rada policije
- strana 3** Razvijanje parlamentarnog nadzora nad policijskom službom
- strana 4** Koordinisanje aktivnosti međunarodne zajednice
- strana 5** Italijanska vlada pomaže graničnu policiju
- strana 6** Najnovija događanja u oblasti rada policije u zajednici
- strana 7** Saradnja švajcarske vlade u radu policije u zajednici – Požega
- strana 8** Pomoć Vlade Velike Britanije programu rada policije u zajednici
- strana 9** Projekat Vlade Velike Britanije – “Bezbednost, sigurnost i pristup u pravdi”
- strana 10** Nastavak saradnje između Misije OEBS i Vlade Norveške
- strana 11** Regionalni pristup programa za borbu protiv organizovanog kriminala
- strana 11** Saradnje Švedske i Srbije na unapređenju istrage lica mesta i forenzike u Srbiji
- strana 12** Pomoć Sjedinjenih Država reformi policije u Crnoj Gori
- strana 13** Podsticanje samoodrživosti obrazovanja u policiji
- strana 14-15** Vesti i obaveštenja
- strana 15-16** Najava događaja

Izdaje Misija OEBS u Srbiji i Crnoj Gori, Odeljenje za sprovođenje zakona,

Glavni i odgovorni urednik: Helena Kolozetti, Uredništvo: Sharon Riggles, Sonja Stojanović

Misija OEBS-a u Srbiji i Crnoj Gori, Čakorska 1, 11000 Beograd, + (381) 011 3606 271, fax: + (381) 011 3606 231, Email: omisam-lednewsletter@osce.org

Dizajn: QUARTET Advertising, Vladimir Perić (Mladjan – Perić), Priprema: KREATIVA, Štampa: Stojkov štamparija, Novi Sad

Uvodna reč

Dobro došli u četvrti broj „Reforme policije“! Ovo izdanje na 16 strana ukratko predstavlja delatnosti Odeljenja OEBS za sprovođenje zakona i delatnosti mnogih naših međunarodnih partnera angažovanih u radu na reformi policije tokom 2004. godine. Od svih dosadašnjih izdanja Biltena Odeljenja Misije OEBS za sprovođenje zakona, ovo ima najveći tiraž. Ono takođe sadrži pogled unapred, na aktivnosti u 2005. godini, od kojih su mnoge već u toku. U njemu ćete moći da čitate o pomoći koju su dale Vlada Kraljevine Norveške, Švedska agencija za međunarodni razvoj, Švajcarska agencija za razvoj i saradnju, Odeljenje za međunarodni razvoj iz Velike Britanije, Vlada Kraljevine Holandije, Konzulat SAD u Podgorici, Vlada Italije i Vlada Kanade.

U središtu pažnje ovoga broja je uloga Misije OEBS kao koordinatora međunarodne pomoći reformi policije, u saradnji sa ministarstvima unutrašnjih poslova Srbije i Crne Gore. Ta koordinaciona uloga, kako je još jednom potvrđena potpisivanjem Memoranduma o razumevanju između Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije i OEBS, te na višem operativnom nivou ostvarena sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Crne Gore, od suštinske je važnosti za uspeh održivih reformskih procesa, jer će osigurati najdelotvorniju upotrebu resursa, izbegavanje dupliranja posla i usmeravanje donatorske pomoći ka oblastima u kojima je reforma najpotrebnija. Iznad svega, dobro usklađen pristup reformi pomoći će svim partnerima uključenim u nju – međunarodnim i domaćim – da se na najbolji način suoče s promenljivim reformskim okruženjem u 2005. godini.

U januaru 2004. godine Misija OEBS je završila prvi pregled procesa reforme policije u Srbiji od objavljivanja uticajnog izveštaja Ričarda Monka Studija o policiji u Saveznoj Republici Jugoslaviji 2001. godine. Novi izveštaj naslovljen je Reforma policije u Srbiji: ka stvaranju savremene i odgovorne policijske službe, a napisao ga je dr. Mark Dauns. Taj praktični izveštaj daje 93 jasne preporuke i MUP republike Srbije i međunarodnoj zajednici. Te preporuke, od kojih je mnoge MUP već usvojio, nose u sebi trajnu mogućnost da tvore osnov reformskih prioriteta u naredne dve godine i treba da budu u središtu nove i tekuće međunarodne pomoći. Daunsov izveštaj takođe je ishodovao dodavanjem dve prioritete oblasti reforme policije na postojećih šest: reč je o sprovođenju istraga za ratne zločine i strateškom razvoju. Držeći se ovih osam prioriteta, Misija OEBS će nastaviti da pruža stručne savete i smernice, posmatra napredak reforme policije u zemlji i pomaže Srbiji i Crnoj Gori da reformski proces održe na pravom putu.

Neka mi bude dozvoljeno da iskoristim ovu priliku i svim kolegama iz policijskih službi Srbije i Crne Gore, kao i našim međunarodnim partnerima poželim uspeh u 2005. godini.

Nils Bekman
Šef Odeljenja za sprovođenje zakona
Misija OEBS u Srbiji i Crnoj Gori

Jačanje odgovornosti policije

Pružanje pomoći u cilju poboljšavanja i jačanja odgovornosti u radu policijskih službi u Srbiji i Crnoj Gori ostaje jedan od najviših prioriteta Misije OEBS. Odgovornost policije za svoj rad i nadzor nad radom policije neophodni su preduslovi kako bi se pružila podrška nastojanjima obeju republika da stvore policijsku službu u kojoj nema korupcije, koja će imati suštinsku ulogu u borbi protiv organizovanog kriminala, i koju građani vide kao odgovornu javnu službu.

Tokom 2004. godine, uz pomoć Ambasade Kraljevine Holandije u Srbiji i Crnoj Gori, Misija OEBS je nastavila da radi na građenju kapaciteta Službe generalnog inspektora (SGI), koja je uspostavljena u julu 2003. u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije. Početkom godine, grupa od deset viših inspektora Službe generalnog inspektora Srbije i Odeljenja unutrašnje kontrole i kontrole primjene ovlašćenja MUP Crne Gore uspešno je završila intenzivnu dvonedeljnu praktičnu obuku u Internacionalnom policijskom koledžu Bramshil u Velikoj Britaniji. Kurs obuke u Bramshilu bio je u skladu sa važećim evropskim standardima i omogućio je sveobuhvatan uvid u najbolje postojeće načine rada za starešine koje rade na poslovima iz oblasti unutrašnje kontrole.

Razvoj strožih unutrašnjih procedura pomoći će da se ostvare dva ključna cilja: sprečavanje širenja organizovanog kriminala putem unapređivanja sposobnosti policije, i pomoć da se poboljša predstava koju o policiji ima javnost u Srbiji.

U aprilu 2004. godine, uz pomoć Vlade Kraljevine Holandije, Misija OEBS je za potrebe Službe obezbedila računarsku i specijalnu tehničku opremu koja se koristi za istrage u okviru unutrašnje kontrole, i organizovala dolazak pripadnika Policije grada Londona koji su prikazali upotrebu te opreme predstavnicima Službe generalnog inspektora i MUP Srbije i predstavnicima Odeljenja za unutrašnju kontrolu i Odeljenja za borbu protiv organizovanog kriminala MUP Crne Gore. Struktura nabavljene računarske opreme je takva da obezbeđuje uspostavljanje bezbedne izolovane mreže koja će Službi generalnog inspektora omogućiti sprovođenje istraga u okviru unutrašnje kontrole bez znanja drugih delova Ministarstva, čime će se obezbediti poverljivost.

U toku godine Misija OEBS je organizovala studijske posete Generalnog inspektora MUP Srbije i tima viših inspektora Službe srodnim službama u Evropi, što je omogućilo razmenu ideja i iskustava iz oblasti metodologije rada unutrašnje kontrole, i doprinelo unapređivanju kapaciteta Službe generalnog inspektora da se profesionalno bavi svim aspektima pritužbi na rad pripadnika policije.

U oktobru 2004. godine je u Višoj školi unutrašnjih poslova u Zemunu održan prvi nacionalni seminar o mestu i ulozi Generalnog inspektora i Službe generalnog inspektora u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srbije. Seminar je imao za svrhu da se visoki službenici MUP upoznaju sa ulogom i mandatom generalnog inspektora, i pružio detaljne informacije o tome kako se poslovi iz delokruga rada unutrašnje kontrole i odgovornosti policije obavljaju u Republici Srbiji. Seminar je takođe preneo i poruku da unurašnja kontrola mora raditi tako da se obezbedi zaštita interesa pripadnika policije, budući da je jednako važno zaštititi policajce od lažnih optužbi za bavljenje kriminalnim radnjama, kao i da unutrašnji nadzor treba da zaštiti čestite policajce od odmazde kriminalnih krugova.

Informisanje građanstva o promenama u okviru odgovornosti u radu policije

Uz podršku Misije OEBS u Srbiji i Crnoj Gori, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije objavilo je dve informativne brošure o odgovornosti policije i nadzoru nad radom policijske službe. U prvoj, „Kako da podnesem pritužbu na rad policije?“ navedeno je u kojim slučajevima je opravdano da

građani podnesu pritužbu na rad pripadnika policije, procedura podnošenja pritužbe, kao i obaveza policije da sprovede istragu i obavesti građane o njenim rezultatima. Brošura je osmišljena tako da građanima ne pruža samo neophodne informacije o tome na koji način mogu u potpunosti ostvarivati svoja prava, već i da im na pristupačan način objasni ulogu i delokrug rada Službe generalnog inspektora, a štampana je na srpskom i albanskom jeziku.

Druga brošura, „Policija odgovorna lokalnoj zajednici“ objašnjava da građani imaju pravo da pitaju policiju na koji način obavlja svoje dužnosti, i da učestvuju u razgovorima o okvirima rada policije i u kome pravcu će se taj rad odvijati. U njoj se opisuje uloga i zadaci koje imaju različiti akteri na lokalnom nivou u zajedničkom nastojanju da stvore odgovornu policijsku službu koja će biti otvorena prema potrebama građana.

Postavivši na ovaj način temelje, Misija OEBS sa zadovoljstvom očekuje drugu fazu saradnje sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srbije. Ovo ministarstvo sada ima priliku da kaže šta je to što je neophodno kako bi se postavljeni temelji nadogradili, i

da predstavi akcioni plan za sprovođenje do sada postignutih standarda. Kako se odgovornost policije dotiče svih aspekata rada policije - od uloge lokalnih vlasti do donošenja odluka na najvišem nivou - delotvoran nadzor i dalje je od suštinskog značaja za poboljšanje policijske kulture.

Razvijanje parlamentarnog nadzora nad policijskom službom - stručni savetnik Odbora za odbranu i bezbednost

Delotvoran parlamentarni nadzor nad policijom sastavni je deo razvoja demokratične i odgovorne policijske službe. Sa ciljem da pruži pomoć parlamentu Srbije da uspešnije nadzire rad javnih bezbednosnih službi, Odeljenje za sprovođenje zakona Misije OEBS, u saradnji sa Centrom za kontrolu oružanih snaga iz Ženeve (DCAF), postavilo je nezavisnog eksperta u skupštinski Odbor za odbranu i bezbednost Narodne skupštine Republike Srbije.

Od marta 2004. godine, Milan Sekuloski radi kao stalni savetnik Odbora za odbranu i bezbednost, stavljajući odboru na raspolaganje svoje specijalističko znanje i obavljajući nezavisna istraživanja i analize pitanja u vezi sa odbranom i bezbednošću, i na taj način pomaže Odboru da bolje kontroliše i nadgleda rad Ministarstva unutrašnjih poslova, i takođe delotvorno obavlja svoju toliko značajnu nadzornu funkciju. Sekuloski je prvi takav nezavisni ekspert koji blisko saraduje sa Odborom, i aktivno pomaže njegovim članovima, kojih je sedamnaest, tako što sprovodi istraživanja i analize u vezi sa pitanjima značajnim za odbrambene i bezbednosne službe i policiju u Srbiji, i koristi mrežu parlamentarnih eksperata jugoistočne Evrope koja se neprestano širi, kako bi podstakao parlament da pitanjima bezbednosti i rada policije pristupi sa regionalnog stanovišta. Gospodin Sekuloski takođe obavlja važnu ulogu koordinatora, pošto usklađuje komunikaciju između eksperata iz različitih međunarodnih, domaćih i nevladinih organizacija uključenih u demokratske reforme sektora odbrane i bezbednosti.

O onom svakodnevnom, operativnom aspektu svoga rada gospodin Sekuloski kaže: „Ja isto tako nastojim da pružim pomoć i drugim zaposlenima u skupštini u njihovim istraživanjima, i praćenju novih dostignuća u ovoj oblasti. Time se pomaže da članovi parlamenta dobijaju najnovije informacije koje su im neophodne da bi adekvatno mogli razmatrati nacrt zakona, i bolje proveravati aktivnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije.“

Ekspertima koje su postavili Misija OEBS i DCAF redovnu dodatnu obuku pruža DCAF, a dobijaju i podršku eksperata iz Odeljenja za sprovođenje zakona i Odeljenja za demokratizaciju Misije OEBS.

U žiži

Nastojanja Misije OEBS na koordinisanju međunarodne pomoći

U proteklom periodu, međunarodna zajednica nije uspeła da uspešno koordinira svoju pomoć reformi policije, kao ni da pruži jednoglasan odgovor na potrebe reforme. U 2005. godini, koordinacija u okviru međunarodne zajednice mora se poboljšati kako bi bilo osigurano najdelotvornije korišćenje resursa, kako bi se izbeglo dupliranje i kako bi pomoć donatora bila usmerena ka oblastima u kojima je najpotrebnija.

Kao što je promovisano u Memorandumu o razumevanju, u novembru 2004. potpisanog između MUP Republike Srbije i Misije OEBS, ova organizacija određena je da bude koordinator međunarodne pomoći reformi policije, i koja će u nastupajućoj godini još više nastojati da omogući organizovan pristup pružanju pomoći, u skladu sa sveobuhvatnim ciljevima reformskog procesa na dugi rok.

U 2004. godini Misija OEBS je pokušala da poboljša koordinisanje međunarodne pomoći, koristeći posebna sredstva:

Koordinacioni sastanci međunarodne zajednice

Misija OEBS organizuje koordinacione sastanke međunarodne zajednice – periodične, tematske konferencije koje okupljaju glavne međunarodne aktere uključene u reformu policije. Četiri takva sastanka održana su u 2004. godini, na teme razvoja obrazovanja u policiji, organizovanog kriminala i kriminalističke obaveštajne analitike, odgovornosti policije i prioriteta reforme policije. Na poslednjoj, ministar unutrašnjih poslova Srbije obratio se ovoj grupi po prvi put i članovima međunarodne zajednice predstavio prioritete reforme policije u svom mandatu.

Baza podataka projekata reforme policije

Misija OEBS je kreirala bazu podataka koja treba da sadrži sve projekte reforme policije, bilateralne i multilateralne. Pored čuvanja podataka, svrha ove baze je bolje informisanje međunarodne zajednice o svim aktivnostima i osiguravanje najefikasnijeg korišćenja resursa u reformi policije. Uz međunarodnu saradnju, baza može da postane korisno sredstvo pomoću kojeg bi se određivalo gde je najbolje plasirati pomoć za razvoj i pomoću kojeg bi se paratile promene. Takva baza bi ukazala na oblasti u kojima je pomoć najpotrebnija, i koje iziskuju spajanje fondova različitih organizacija, za projekte širokog spektra, kao što je nacionalni sistem obaveštajne analitike ili gradnja centara za obuku.

Koordinacioni sastanci u okviru prioritetnih oblasti Misije OEBS

Misija OEBS teži da poboljša koordinaciju međunarodne pomoći u svim oblastima reforme policije koordinacionim sastancima organizovanim po posebnim oblastima delovanja. Dve prioritetne oblasti u kojima je ovo sredstvo upotrebljeno u 2004. godini su rad policije u lokalnoj zajednici i granična policija.

Međunarodna koordinaciona grupa za rad policije u lokalnoj zajednici okuplja se sa ciljem da razvije okvir za razumevanje osobenosti rada policije u lokalnoj zajednici. Ta okupljanja predstavljaju forum zainteresovanih međunarodnih učesnika, kako bi izrazili mišljenja i dali preporuke za tekuće programe u pilot-opštinama u oblasti rada policije u lokalnoj zajednici. U 2004. godini, sastanci su održavani u beogradskim prostorijama Misije OEBS i u Požegi, jednoj od pilot-opština, što je svim učesnicima dalo priliku da predstavu različite pristupe radu policije u lokalnoj zajednici, da diskutuju na koji način se može osigurati održivost načinjenog napretka i da se sve strane slože koji će metod biti standard za procenu napretka u pilot-opštinama. Ova pitanja direktno su vezana za razvoj nacionalne strategije za rad policije u lokalnoj zajednici u Srbiji, što je prioritet za 2005. godinu. Na poslednjem sastanku u februaru 2005. godine, diskutovano je o mogućim programima koji bi odgovarali planu delovanja MUP za Vojvodinu, što bi za cilj imalo da, posle međuetničkih incidenata, ojača veze s lokalnim zajednicama i pokrajinskim vlastima.

Seriya koordinacionih sastanaka o radu granične policije odražana je i u Srbiji i u Crnoj Gori 2004. godine, i svaki od njih bio je prilika za značajne međunarodne učesnike da se sastanu i informišu o novim aktivnostima ministarstava, kao i o njihovom napretku ka stvaranju integrisanog sistema upravljanja granicom u skladu s evropskim standardima.

U 2004. godini, Misija OEBS je organizovala takav sastanak, na kome je MUP Srbije dao detaljne informacije i odgovorio na pitanja predstavnika međunarodne zajednice povodom predloga za uspostavljanje centralnog nacionalnog kriminalističkog obaveštajnog sistema, koji bi koristile sve bezbednosne službe u zemlji. Sastanak je bio izuzetna prilika za organizacije i ambasade zainteresovane za reformu granične policije da s Ministarstvom unutrašnjih poslova rasprave potrebe takvog plana i da dobiju informacije o njegovim daljim koracima.

U narednim mesecima Odeljenje za sprovođenje zakona planira da proširi svoju ulogu koordinatora povećanjem razmene informacija između Odeljenja i ostalih agencija uključenih u reformu policije, da bi međunarodna zajednica bila potpomognuta u odlučivanju o pomoći ili bilateralnoj podršci, na osnovu dobre informisanosti.

Italijanska vlada pomaže graničnu policiju u Srbiji i Crnoj Gori

Razvoj delotvorne službe granične policije ključni je elemenat u borbi protiv svih oblika prekograničnog kriminala na „balkanskoj ruti“, uključujući trgovinu ljudima, oružjem i drogom. Italijanska vlada, u partnerstvu s MUP Srbije i Misijom OEBS, uključena je u razvijanje kapaciteta granične policije u zemlji, s posebnom pažnjom na postizanje delotvornog i demilitarizovanog sistema granične policije s integrisanom informatičkom arhitekturom. Tokom 2004. godine, Italija je radi podrške tom cilju finansirala procenu potreba za opremom i nabavku opreme.

Odeljenje za sprovođenje zakona igra ključnu ulogu u savetodavnom vođenju granične policije MUP Srbije u njenoj novoj i brzo razvijajućoj ulozi preuzimanja kontrole nad granicom od Vojske SCG. Deo te pomoći čini koordinisanje međunarodne pomoći u reformi službe granične policije, radi izbegavanja preklapanja i dupliranja, kao i radi upotrebe resursa na maksimalnu korist.

U 2005. godini, Misija OEBS planira da redovno saziva sastanke međunarodne koordinacione grupe za granična pitanja, i da održava dobre radne odnose sa svim međunarodnim agencijama i pojedinačnim državama aktivnim u ovoj oblasti. Misija OEBS i zemlje regiona i dalje će podržavati „ohridski proces“, kojim je dogovoreno uspostavljanje integrisanog upravljanja granicom na Balkanu.

Između ostalih aktivnosti na reformi granične policije, Odeljenje za sprovođenje zakona je u 2004. godini organizovalo studijske posete Italiji za informatičare i odlučioce srbijanskog i crnogorskog MUP, kao i za predstavnike srbijanske, crnogorske i bosanskohercegovačke carine. Grupa je posetila policijska odeljenja zadužena za integrisane informatičke sisteme za kontrolu granice. Svrha posete bila je da ovdašnji stručnjaci unaprede tehničko znanje, naročito iz prakse dizajniranja i upotrebe centralizovanog informatičkog sistema. Takav sistem bi vremenom omogućio razmenu i analizu podataka između svih službi za sprovođenje zakona, što je ključni korak u procesu uspostavljanja integrisanog pristupa upravljanju granicom. Usputna korist bila je u promovisanju saradnje i koordinisanja po graničnim pitanjima između ministarstava dve republike, kao i u usredsređivanju na usklađivanje njihovog pristupa ka integrisanom upravljanju granicom.

To je u skladu s državnim prioritetima da se u oblasti sprovođenja zakona krene ka evropskim integracijama i harmonizaciji graničnih sistema sa šengenskim standardima. Ove godine Misija OEBS će nastaviti da koordiniše pomoć Italije Srbiji i Crnoj Gori na njenom putu ka članstvu u evroatlantskim ustanovama.

Razvijanje partnerstva zasnovanog na saradnji između policije i građana - rad policije u lokalnoj zajednici u Srbiji

Rad policije u lokalnoj zajednici uveden je u mnogim zemljama kao veoma važno sredstvo uz pomoć kojega se može povećati poverenje građana u policiju, koja obavlja posao od izuzetne važnosti za društvo. U Srbiji, ovaj novi način razmišljanja takođe može promeniti kulturu i sadržaj rada policije. Tokom 2004. godine međunarodna zajednica je nastavila da pruža podršku vlastima u Srbiji u okviru programa rada policije u lokalnoj zajednici širom cele republike.

Program rada policije u lokalnoj zajednici u Srbiji je započeo 2002. godine. Pored Misije OEBS, još četiri međunarodne organizacije učestvuju u pružanju pomoći policiji Republike Srbije u oblasti rada policije u lokalnoj zajednici. Angažovani su kancelarija Misije OEBS u Bujanovcu, Preševu i Medveđi; Švajcarska agencija za razvoj u Požegi; Britansko Odeljenje za međunarodni razvoj (DFID) u beogradskoj opštini Zvezdara, Novom Bečeju, Kragujevcu i Vrnjačkoj Banji; i Policija Kraljevine Norveške u Bačkoj Palnci i Novom Sadu u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini. Kanadska agencija za međunarodni razvoj (CIDA) takođe pruža podršku uspostavljanju opstinskih saveta za sigurnost u Smederevu i Kruševcu.

Brošura o radu policije u lokalnoj zajednici

Misija OEBS je u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srbije sačinila informativnu brošuru o radu policije u lokalnoj zajednici, koja daje odgovore na pitanja Šta je rad policije u lokalnoj zajednici?

Kakvo će dobro to doneti mojoj lokalnoj zajednici?, kao deo nastojanja da se građani obaveste o forumu koji rad policije u lokalnoj zajednici uspostavlja za dijalog između žitelja lokalne zajednice i policije, i na koji način se članovi lokalne zajednice mogu uključiti u ove programe, i kroz partnerstvo pomoći policiji na lokalnom nivou da rešava i sprečava krivična dela, i tako poboljšati sigurnost u sopstvenoj zajednici.

Tekuća saradnja između Norveške i Srbije

Vlada Kraljevine Norveške nastavlja saradnju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srbije u pružanju pomoći na razvijanju kapaciteta u oblasti rada policije u lokalnoj zajednici. 'JuNo', bilateralni poduhvat vlasti u Srbiji i Norveškoj, započeo je 2001. godine pilot-projektom za izrade programa rada policije u lokalnoj zajednici u Bačkoj Palanci, koja predstavlja manji Sekretarijat unutrašnjih poslova u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini. Usledio je 'JuNo II', kao nastojanje da se nadogradi naučeno iz prvog projekta, i pruži podrška reformi policijske službe u Novom Sadu.

U Novom Sadu će sada biti smešten regionalni centar koji će pružati podršku ne samo gradu Novom Sadu, nego i celoj pokrajini.

SARADNJA ŠVAJCARSKJE U RADU POLICIJE U ZAJEDNICI – RUKA POMOĆI

Jula 2003. godine je u Požegi otpočeo novi projekat rada policije u zajednici, koji finansira i kojim rukovodi Švajcarska agencija za razvoj i saradnju u ime Vlade Švajcarske. Pilot projekat, kojim koordinira Misija OEBS, i za koga MUP Republike Srbije ima odgovarajuće ovlašćenje, sačinjen je tako da švajcarski policijski stručnjaci ne samo da prenose svoje znanje na srpske kolege, već takodje pažnju posvećuju edukaciji grupa građana.

U julu 2003. godine, nakon jednodnevne radionice, organizovane za predstavnike lokalnih vlasti i članove Opštinskog saveta za bezbednost, održan je trodnevni seminar o radu policije u zajednici, na kojem su učestvovali i viši službenici požeške policije. U novembru 2003. godine, u Bazelu (Švajcarska), održan je sedmodnevni seminar za odabrane trenere za oblast rada police u zajednici. Istog meseca, u Schiersu (Švajcarska) organizovan je i dvonedeljni seminar sa trenerima za transakcionu analizu (odnos s građanima). Cilj ovih kurseva u Švajcarskoj bio je da se šest budućih pripadnika požeške policije obuču za edukaciju sopstvenih kolega.

Od januara do avgusta 2004. godine svi pripadnici požeške policije pohađali su oba kursa – jedan o radu policije u zajednici i njegovim ciljevima, principima, metodama i sredstvima, te drugi o transakcionoj analizi. Da bi maksimizirao efekat obuke, učesnici su tokom kurseva bili podeljeni na male grupe. Svaki kurs držalo je po dvoje trenera, ali uz podršku stručnjaka švajcarske policije koji su ranije obučili njih same. Zatim je Savetu za bezbednost i drugim opštinskim organima ponuđena dodatna obuka u oblasti postupanja sa žalbama, te je prepušteno učesnicima da odluče da li žele da se u budućnosti organizuju nove aktivnosti.

Kao veoma ozbiljan uočen je problem nasilja u porodici, kojem do sada nije posvećena pažnja na opštinskom i regionalnom nivou. Organizovano je nekoliko treninga s ciljem da se izgradi svest o ovom pitanju i da se razviju preventivne mere za ovaj rašireni problem. Ustanove koje se u Bazelu, Švajcarska, bave ovim pitanjem pozvale su osam predavača, tako da su učesnici iz Srbije u inostranstvu mogli steći važno iskustvo. Jedan od konkretnih rezultata bilo je osnivanje “Sigurne kuće” za zlostavljane žene u području Užica, koju vodi jedna lokalna nevladina organizacija u saradnji s policijom. “Sigurna kuća” počela je s radom u novembru 2004. godine.

Saobraćajne nesreće su još jedan ozbiljan problem kojem je posvećena pažnja preko javne kampanje u Požegi, koja je organizovana po ugledu na iskustva u Evropi. Iako je još rano za konačne zaključke, može se ipak reći da je broj saobraćajnih nesreća drastično smanjen otkad je kampanja počela.

Može se zaključiti da je rezultat ovih raznovrsnih treninga i javnih kampanja bio pozitivan; ipak, još uvek nema dovoljno podataka da bi se izmerio nivo njihovog efekta – odnosno, da bi se utvrdilo da li je stanovništvo prepoznalo promenu ili ne. Razgovori s učesnicima pokazali su da oni uočavaju i prepoznaju razlike između “starih” metoda policijskog rada i onih koje se očekuju danas. Takođe žele da promene sopstveni pristup i da sprovedu ono što su naučili, i to što je brže i odlučnije moguće.

U septembru 2003. godine istraživanje o “Stavovima građana Požege prema policiji” dalo je sliku koja se ne razlikuje mnogo od one u drugim mestima gde se sprovode ovi pilot projekti Misije OEBS. U principu, 56% ispitanika je zadovoljno ili vrlo zadovoljno sposobnošću policije da rešava probleme, a 30% tvrdi da je nezadovoljno ili vrlo nezadovoljno. Treba primetiti da gotovo dve trećine ispitanika smatra da policija ne tretira sve ljude jednako.

Oko 45% ispitanika preporučuje bolji kontakt između policije i građana, a otprilike isto toliko (43%) traži bolju kulturu komunikacije sa građanima. Ove brojke, međutim, treba pažljivo ispitati i odmeriti. Ogroman deo datih odgovora još uvek odslikava percepciju “stare” policije, a vrlo mnogo ljudi u Požegi nije previše zainteresovano za aktivnosti policije – 60% njih nema “građansku svest” i ima malo ili nimalo kontakta s policijom. Ovo pokazuju i (dosta kontradiktorne) brojke, prema kojima 72% ispitanika ima poverenje u policiju, a 91% ne samo da je sigurno da će u slučaju potrebe dobiti pomoć od policije, nego bi i sami pružili pomoć policajcu ukoliko bi za tim bilo potrebe. To su veoma pozitivni pokazatelji jednog odnosa koji, iako još izgleda nestabilan, ipak nije po definiciji negativan.

Drugo istraživanje, sprovedeno u novembru 2004. godine, omogućće da se “izmeri” nivo promene u stavovima građana Požege prema aktivnostima “njihove” policije.

Kako bi se olakšao rad požeške policije, Švajcarska agencija za razvoj i saradnju takođe finansira obnovu i rekonstrukciju policijske stanice u Požegi, s ciljem da se ona dovede u sklad sa standardima rada policije u zajednici. Na primer, izgrađena je otvorena prostorija za prijem gde će se građani primati i gde će moći da izlože svoje probleme, zabrinutost, želje ili zahteve.

Rad policije u zajednici kao “filozofija” i strategija predstavlja važan korak ka tolerantnom razumevanju između policije i građana. Njeni ciljevi su unapređenje kvaliteta života građana putem smanjenja kriminaliteta i promovisanja javnog reda, transparentnost rada policije i uspostavljanje čvrstih veza, izgrađenih na uzajamnom poverenju, između policije i građana. Požeški projekat Rada policije u zajednici snažno podstiče učešće građana preko Savetodavnih grupa građana, preko neposredne saradnje s građanima kao pojedincima i preko saradnje s medijima.

Posvećenost zajednice najvažnija za rad policije u lokalnoj zajednici

„Program bezbednosti, sigurnosti i dostupnosti pravde na Balkanu” Vlade Velike Britanije u svojoj podršci programu rada policije u lokalnoj zajednici i inicijativama bezbednosti u zajednici dao je značajne rezultate. U 2004. godini objavljeno je da sve lokacije u kojima je sprovođenje projekta rada policije u lokalnoj zajednici podržala Vlada Velike Britanije (odabrane lokacije su u Vrnjačkoj Banji, Zvezdari, Kragujevacu i Novom Bečeju) razvijaju sopstvene projekte za rad policije u lokalnoj zajednici i bezbednost lokalne zajednice pri čemu je posvećenost projektima od strane policije i zajednice veoma velika.

Bezbednosna veća na opštinskom nivou osnovana su u svim gore pomenutim lokacijama i sastoje se od predstavnika svih relevantnih aktera u opštini. Direktno saraduju sa predstavnicima lokalne policije posebno po pitanjima od lokalnog značaja kao što je maloletnička delinkvencija, nasilje u porodici, zloupotreba droge, osnovno obrazovanje, bezbednost u saobraćaju, krađa poljoprivrednih useva i vandalizam. Uz pomoć bezbednosnih veća lokalne zajednice su organizovale informativne kampanje, sastanke građana i policije kao i distribuiranje letaka i brošura.

Kao rezultat obavljenih konsultacija, za sve četiri pilot lokacije izrađen je plan aktivnosti za realizaciju projekata prilagođenih potrebama lokalne sredine. U narednom periodu pružiće se podrška radu tima Ministarstva unutrašnjih poslova kako bi se uskladila stečena znanja na pilot lokacijama i izradile smernice za najbolju praksu u izradi akcionog plana. Već je uobičajena praksa da se na pilot lokacijama oprobaju nove inicijative, podrži izrada nacionalnih smernica, načela i strategija u pripremi implementacije programa rada policije u lokalnoj zajednici i programa bezbednosti lokalne zajednice na nacionalnom nivou.

U sve četiri pilot lokacije primenjen je princip višestrukog pristupa slučajevima nasilja u porodici i pružanju podrške žrtvama nasilja. Višestruki pristup uključuje angažovanje policije, socijalnih službi, sudija, tužioca, nastavnika i zdravstvenih službi. U opštini Zvezdara je u saradnji sa Nezavisnim ženskim centrom objavljen protokol o angažovanju službi prilikom rešavanja datih problema. U Kragujevcu je održan serijal predavanja o nasilju u porodici u romskim zajednicama. Predavanja su naišla na dobar odziv. Na svim lokalitetima se nastavlja policijska praksa „od vrata do vrata” čime se omogućava bliža saradnja sa građanima kao i jačanje mehanizama za izgradnju poverenja kao i pružanje mogućnosti za partnerski odnos u radu.

U Vrnjačkoj Banji i u opštini Zvezdara je uvedena kategorija školskog policajca koji se svakodnevno bavi pitanjima bezbednosti u školama sa posebnim naglaskom na uspostavljanju saradnje sa učenicima, nastavnicima i roditeljima s ciljem razvijanja svesti o alkoholu i drogama kao i o prevenciji upotrebe istih. Planirane su i inicijative za smanjivanje stope kriminala sa ciljem poboljšanja rada lokalne policije. Prisutnost policije na ulicama je i dalje vidljiva čime se obezbeđuje građenje poverenja. Statistike o počinjenim krivičnim delima se analiziraju i rezultati se koriste za identifikovanje specifičnih kriminalnih grupa. U Vrnjačkoj Banji pripadnici policije se redovno sastaju sa vlasnicima restorana, kafića, lokalnim preduzetnicima, predstavnicima pošta i banaka i razgovaraju o bezbednosti i mogućnostima za poboljšanje istih.

Veoma je bitno napomenuti da je vidljiva znatna kulturna promena na svim pilot lokacijama. Pripadnici lokalne zajednice pokazuju spremnost da se uključe i preuzmu vođstvo u inicijativama bezbednosti zajednice. Pored postojanja bezbednosnih veća koja funkcionišu na opštinskom nivou, osnovana su i nezavisna savetodavna tela kao i nevladine organizacije ili druge službe koje se bave bezbednošću zajednice. Najbolji primer uključenosti zajednice daje opština Zvezdara u kojoj je oformljena nevladina organizacija koja se sastoji od četiri grupe: grupa za pružanje pravne pomoći žrtvama, grupa koja se bavi prevencijom zloupotrebe droge, grupa za sprečavanje nasilja u porodici i pružanje pomoći žrtvama nasilja i grupa koja se bavi borbom protiv sekta i kultova.

Trenutno se izvodi projekat policije „od vrata do vrata”, a takođe se održavaju i prezentacije i objavljuju publikacije na nekoliko jezika o radu policije u lokalnoj zajednici. U policijskim stanicama u Novom Bečeju i Vrnjačkoj Banji osnovani su savetodavni centri. Ove pilot lokacije iznalaze načine da prošire delokrug svog rada angažovanjem novih članova. Ovaj potez ne samo da pruža mogućnost izrade šema za bezbednost zajednice nego i uključuje članove zajednice u svakodnevni rad policijske stanice.

Takođe deo pomoći Vlade Velike Britanije i Programa za bezbednost, sigurnost i dostupnost pravde na Balkanu jeste i organizovanje prvog studijskog putovanja u Veliku Britaniju za pripadnike policije i predstavnike lokalnih zajednica iz sve četiri pilot lokacije kao i za predstavnike Ministarstva unutrašnjih poslova. Cilj posete bio je da se gosti upoznaju sa principima rada policije u lokalnoj zajednici u Velikoj Britaniji, pitanjima komandovanja i odgovornosti, policijskom radu usmerenom na rešavanje problema, izgradnju partnerstava i konsultovanje javnosti. Tokom posete gosti su imali prilike da se upoznaju sa praktičnom delom rada kao i poukama koje su izvukli pripadnici policije u Velikoj Britaniji prilikom implementacije programa, što može biti od koristi prilikom izrade plana aktivnosti u Srbiji.

Da bi se ocenio uspeh projekta kao i mišljenje javnosti o projektu i kako bi se bolje usmerile aktivnosti lokalne zajednice inicirano je istraživanje javnog mnjenja. Istraživanje će takođe pružiti informacije o poverenju javnosti u policiju i pravosudni sistem. Cilj istraživanja jeste da postavi standarde prema kojima bi se merio uspeh budućih aktivnosti kao i pokazatelji promena. Ova evaluacija se sprovodi na pilot lokacijama koje podržava Vlada Velike Britanije, kao i u Požegi uz podršku Švajcarske agencije za razvoj, kao i u Bačkoj Palanci i Novom Sadu uz pomoć Vlade Kraljevine Norveške. Cilj evaluacije je da oceni uspešnost implementiranih pristupa kao i da objasni uspeh istih. Takođe je planirano da se napravi kompilacija najuspešnijih postupaka i novih ideja. Štaviše, rezultate evaluacije koristiće Ministarstvo unutrašnjih poslova i pilot lokacije u planiranju i definisanju budućih aktivnosti.

Projekat Vlade Velike Britanije Pomoć reformi Uprave za zajedničke poslove Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije

Program za „Bezbednost, sigurnost i pristup pravdi” Vlade Velike Britanije je najvažniji projekat u radu sa sudskim, zatvorskim i policijskim institucijama u Jugoistočnoj Evropi. Nosioci ovog Programa u Srbiji aktivno saraduju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Ministarstvom pravosuđa na projektima poboljšanja rada u oblastima kao što su strateški razvoj i planiranje i inicijative za racionalnije raspoređivanje sredstava i organizovanje rada.

Krajem 2003. i početkom 2004. godine tim ovog Programa radio je sa Upravom za zajedničke poslove Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije u sprovođenju temeljne analize njihovog sistema finansijskog i informacionog upravljanja. Uprava za zajedničke poslove ima veoma važnu funkciju u Ministarstvu u određivanju prioriteta sredstava i njihovom raspoređivanju, kao i u obezbeđivanju ključne finansijske, operativne i logističke podrške svim odeljenjima u Ministarstvu. Ključna uloga ovog odeljenja je da obezbedi da se sredstva u Ministarstvu raspoređuju prema prioritetima i da posao bude na operativnom nivou. Trenutno se u Ministarstvu troši 53% od odobrene sume budžeta, što ima velikog uticaja na operativne aktivnosti. Svako ograničavanje rada ovog odeljenja u obavljanju njihovih poslova moglo bi da ima uticaj na rad organizacionih jedinica i odeljenja, kao i da utiče na kvalitet usluga koje policija pruža građanima.

Tokom 2003. i 2004. godine tim iz Velike Britanije radio je sa Upravom za zajedničke poslove u sprovođenju temeljne analize njihovih poslova, kako bi ustanovili ključne prepreke i pronašli mogućnosti za poboljšanje obavljanja poslova. Posebno velike teškoće sastojale su se u znatnom kašnjenju sa evidentiranjem informacija, te u potrebi za uspešnijim operativnim upravljanjem i poboljšanim raspolaganjem sredstvima. Analiza budžeta posebno je ukazala da je osnovna posledica siromašnog finansijskog informacionog sistema nedovoljna kontrola troškova i rashoda, kao i to što sredstva nisu raspoređivana po prioritetima.

Jedan od rezultata ove saradnje je razvijanje Projekta za unapređenje informacionog upravljanja u Ministarstvu unutrašnjih poslova. U saradnji sa Upravom za zajedničke poslove, tim programa „Bezbednost, sigurnost i pristup pravdi” napravio je analizu trenutnog sistema i ponudio preporuke razvoja i opis projekta koji ističe ograničenja sistema. Ministarstvo unutrašnjih poslova sastavilo je ovaj Projekat u saradnji sa Atos Consulting Ltd. koji su

nezavisno uradili analizu procedura i rada. Analiza je ukazala na četiri glavne oblasti u kojima je potrebno poboljšanje: kontrola troškova i raspoređivanje sredstava; informaciono upravljanje i sistemi izveštavanja; pravovremeno obavljanje poslova na efikasniji i uspešniji način; izlaženje u susret zahtevima Ministarstva finansija i Ministarstva privrede kao i drugih spoljnih partnera.

Studija je napravila ponudu za poboljšanje informacionih sistema u sledećim odeljenjima:

- Finansije
- Računovodstvo
- Kadrovsko
- Transport
- Izgradnja objekata za potrebe Ministarstva
- Stambeno
- Opšti poslovi (Arhiva)
- Nabavka

Neposredno poboljšanje u ovim oblastima može se osetiti kroz reviziju ključnih procedura uz podršku novih softverskih i hardverskih rešenja. Ipak, nijedno od ovih rešenja neće biti uspešno ukoliko osoblje nije obučeno da radi sa novim procedurama i da koristi novi softver i hardver. Podrška je potrebna u obuci, podučavanju na radnom mestu, izradi nastavnih sredstava i upoznavanju sa najuspešnijim međunarodnim praksama. Ponuda ističe potrebu za projektom dopunske obuke i za programom upravljanja promenama. Cilj bi bio izazvati dve pojave- prihvatanje promena i potpuno učestvovanje osoblja u njima.

Projekat ima za cilj da uspostavi Sisteme finansijskog upravljanja i opremu u svim sekretarijatima čiji je rad povezan sa Upravom za zajedničke poslove.

Na nacionalnom nivou poboljšano raspoređivanje sredstava rezultiraće većom bezbednošću, što će se ogledati u većoj stopi rasvetljavanja krivičnih dela i smanjenju stope kriminala. Pristup pravdi će se takođe povećati tako da će policija na bolji način odgovarati na žalbe i podržavati gonjenje prestupnika. Što se tiče sektora pravde, rezultat boljeg sistema finansijskog upravljanja mogao bi da obezbedi model za unutrašnju kontrolu koji bi se proširio na Ministarstvo pravde i administraciju u sudstvu. Pojačana unutrašnja finansijska kontrola bila bi ključna preteča nezavisnog sudskog budžeta.

Jedan od glavnih rezultata na nivou Ministarstva biće upoznavanje kulture rada, ili sposobnost procenjivanja i nadgledanja rada. Kao rezultat programa obuke osoblje će postati umešnije u širokom nizu nadležnosti, što će poboljšati opšti standard rada.

Norveška vlada trenutno privodi kraju pripreme podrške dalje implementacije Projekta poboljšanog informacionog upravljanja. IMG će podržati implementaciju projekta, a udeo u njoj će i dalje imati Program „Bezbednosti, sigurnosti i dostupnosti pravde” Vlade Velike Britanije.

Nastavak saradnje između Misije OEBS i Vlade Norveške

U oblasti ratnih zločina

2004. godina je obeležena dobrom saradnjom između Misije OEBS i Vlade Kraljevine Norveške, u nameri da udruženo pomognu Srbiji u naporima reforme policije i održanju stabilnog kursa u već započetim promenama. U cilju razvoja kapaciteta domaćeg pravosuđa i policije u oblasti istraga međunarodnog humanitarnog prava Misija OEBS je organizovala studijska putovanja za istražitelje, pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova, tužioce iz Tužilaštva za ratne zločine, istražne sudije Veća za ratne zločine i predstavnike Ministarstva odbrane SCG. Posete MKSJ u Hagu su deo projekta koji se još sprovodi, a sredstva je obezbedila norveška vlada. Studijska putovanja su bila logičan nastavak kursa obuke za pomenute učesnike. Predavači su, između ostalih, bili i stručnjaci iz MKSJ, koji su tom prilikom naglasili potrebu za bližom saradnjom između istražitelja i tužilaštva, podjednako na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Obuka srpskih policajaca u oblasti teškog kriminala

Sa ciljem da poveća broj stručnih kadrova koji se bave teškim kriminalom, Misija OEBS je za pripadnike srpskog Ministarstva unutrašnjih poslova organizovala napredan kurs obuke iz oblasti pregovaranja u talačkim situacijama. Učesnici kursa su bili pripadnici Nacionalnog tima za pregovaranje u talačkim situacijama. Kurs je održan u Centru Misije OEBS za obuku policije u Zemunu. Tokom kursa obrađivane su kompleksne oblasti, a neke od tema koje su predstavljene polaznicima su: kidnapovanje, obezbeđivanje zaštite porodicama žrtava, saradnja između policijskih jedinica koje učestvuju u pregovorima i oslobađanju talaca.

Ovaj napredni kurs obuke je nastavak već započetog projekta pružanja specijalizovane pomoći prilikom istraga iznuda/otmica i antiterorizma. Projekat je započet 2003. i bio je usmeren ka razvoju kapaciteta Ministarstva unutrašnjih poslova da se odlučno nosi sa ovim izazovima. Prvi deo projekta se odnosio na obuku odabranih polaznika Ministarstva iz oblasti istrage i veštine intervjuisanja sagovornika,

analiza obaveštajnih podataka, uviđaj na licu mesta, pregovaranje u talačkim situacijama i veštine u borbi protiv terorizma.

U okviru kursa organizovana je i obuka budućih predavača, što je jako bitna komponenta prilikom prenošenja znanja stečenog od grupe izuzetnih stručnjaka. Pretpostavka je da će polaznici kursa nakon ovako stručne obuke moći bolje da podrže borbu protiv organizovanog kriminala i terorizma, širom zemlje.

Jačanje mogućnosti borbe protiv trgovine ljudima

Imajući u vidu činjenicu da je Srbija jedno od većih odredišta porekla, destinacija i tranzitna ruta krijumčarenja ljudi iz zemalja jugoistočne Evrope u zapadnu Evropu, policiji u Srbiji je potrebna odgovarajuća oprema koja će omogućiti delotvornu borbu protiv krijumčarenja na operativnom nivou. U okviru norveške donacije i projekta Misije OEBS započetog 2003. specijalne policijske jedinice su dobile informatičku i drugu tehničku opremu koja omogućuje efikasnu obradu podataka i prikupljanje dokaza - stavke od ključne važnosti u procesu zaštite svedoka i otkrivanju učinilaca krivičnih dela.

JuNo – priča se nastavlja

Vlada Norveške nastavlja saradnju sa srpskim Ministarstvom unutrašnjih poslova na unapređenju rada policije u lokalnoj zajednici. Projekat JuNo, započet 2001. kao probni projekat je upravo primer uspešne bilateralne saradnje između Srbije i Norveške - u Bačkoj Palanci, malom mestu u Vojvodini, započet je program razvoja rada policije u lokalnoj zajednici. Nakon toga je usledio JuNo II, kao nastavak i nadogradnja znanja stečenog u prvom delu projekta, sa ciljem da se podstakne razvoj policijske službe u Novom Sadu.

Treća faza saradnje između srpskog Ministarstva unutrašnjih poslova i Vlade Norveške je već u toku, a obuhvata planiranje i sprovođenje programa za unapređenje rada policije u lokalnoj zajednici širom Vojvodine.

Jačanje forenzičkih kapaciteta

Misija OEBS je tokom 2004. godine administrirala norvešku pomoć kojom je nabavljena najmodernija laboratorija i oprema za obradu mesta zločina, kao i organizovana obuka o novim forenzičkim metodima, radi nadogradnje mogućnosti Kriminalističkog tehničkog centra u Nišu. Taj projekat ide podruku s istovetnim za Novi Sad, gde se podrška sastoji od davanja opreme, obuke za njenu upotrebu i renoviranja laboratorije. Cilj toga jeste poboljšavanje kapaciteta srpskih vlasti za borbu protiv kriminala na nacionalnom, balkanskom i širem međunarodnom nivou, u skladu s evropskim policijskim standardima.

REGIONALNI PRISTUP REFORMI POLICIJE

Transnacionalni organizovani kriminal predstavlja veliku pretnju među faktorima koji destabilizuju ekonomski i politički razvoj zemalja u tranziciji. Pored toga, podriva progres učinjen na razvoju poverenja građana u demokratske institucije.

Regionalni pristup reformi policije posebno je važan u zemljama zapadnog Balkana, kako zbog toga što je inherentno prirodni kriminala da bude transnacionalan i prekograničan, tako i zbog potrebe da standardi u regionu budu harmonizovani. Regionalna perspektiva obavlja ključnu ulogu i u unapređenju odnosa i saradnje među zemljama u regionu, kao i pri izgradnji rasprostranjenijeg osećanja poverenja u delotvornost reformi na operativnom nivou.

U okviru podrške regionalnom pristupu institucionalnim reformama, Misija OEBS je podržala Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije pri organizaciji regionalne konferencije na kojoj je promovisana saradnja u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala. U decembru 2004. delegacije policija iz regiona diskutovale su o operativnoj saradnji na temu „Intenziviranje saradnje i brza razmena podataka u oblasti suzbijanja krijumčarenja narkotika na balkanskom putu droge”. Svrha sastanka bila je unapređenje razmene informacija između policijskih službi sa Balkana kako bi se ubrzala regionalna saradnja na suzbijanju transnacionalnog krijumčarenja narkotika i drugih formi organizovanog kriminala.

Policijski eksperti Misija OEBS zajedno sa ekspertima iz Bugarske, Hrvatske, Makedonije, Norveške, Srbije i Crne Gore, Slovenije, Republike Srpske i Rumunije postigli su dogovor nakon dvodnevne rasprave da postoji potreba da se intenzivira regionalna saradnja putem redovne razmene informacija na operativnom i radnom nivou između policijskih službi. Većina učesnika ocenila je konferenciju kao veoma relevantnu inicijativu i istakla da bi nastavak ovakve inicijative igrao značajnu ulogu u njihovom budućem radu. Sledeća regionalna konferencija biće nadgradnja procesa započetog prošlogodišnjom konferencijom i biće održana ovog proleća.

Zaključci sa konferencije održane u Beogradu naglašavaju koliko je saradnja policija na širem, regionalnom nivou značajna za borbu protiv krijumčarenja narkotika i za prepoznavanje globalne prirode ove vrste kriminala. U 2005. Misija OEBS će nastaviti da pruža aktivnu podršku uspostavljanju nacionalnih i regionalnih kapaciteta za borbu protiv organizovanog kriminala.

Saradnja Švedske i Srbije na unapređenju istrage lica mesta i forenzike u Srbiji

U partnerstvu sa MUP Republike Srbije i Odborom švedske nacionalne policije (SNPB), Odeljenje za sprovođenje zakona Misije OEBS u SCG administrira podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj (SIDA) u procesu unapređenja domaćih kapaciteta za obradu lica mesta (OLM) u MUP RS. Ovaj bilateralni projekat između Švedske i Srbije započet 2004. god. omogućava specijalizovanu obuku za kriminalističke tehničare i forenzicere, isporuku specijalističke opreme i obuku za njeno korišćenje, kao i institucionalnu podršku razvoju metodologije i tehnike rada na poslovima OLM, kao i na preporukama za reformu zakonodavstva sa ciljem da se poboljša saradnja između istražnog sudijske, tužilaštva i policije za vreme istražnog postupka. Ovaj program obuhvata i operativni zajednički rad (twinning) – program mentorstva i razmene iskustva između forenzičkih stručnjaka iz Švedske i njihovih kolega iz Srbije.

Tokom 2005. Misija OEBS nastavlja da daje stručne savete i sprovodi Viši kurs Obrade lica mesta sa ciljem unapređenja veština kriminalističkih tehničara i forenzicera koji će postati jezgro grupe instruktora koji će dalje obučavati svoje kolege.

Visoki standardi obrade lica mesta i forenzički kapaciteti su od ključnog značaja za razvoj moderne i odgovorne policijske službe, kao i ključni sastojak uspešne borbe protiv organizovanog kriminala. Imajući ovo u vidu, unapređenje kapaciteta forenzike i kapaciteta za obradu lica mesta u policiji Republike Srbije, ostaje među glavnim prioritetima Misije OEBS u 2005. i kasnije.

Pomoć Sjedinjenih Američkih Država reformi policije u Crnoj Gori

U 2004. i 2005. godini Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj (USAID) obezbedila je 6 miliona dolara za obuku, opremu i nove objekte za crnogorsku policijsku službu. Ta pomoć je deo tekuće podrške vlade SAD tekućim demokratskim i ekonomskim reformama Crne Gore. Cilj pomoći je da se pomogne policiji da preuzme nove odgovornosti, uključujući i kontrolu granice u skladu s međunarodnim standardima, te da se osnaži vladavina prava i unaprede uslovi za investicije i trgovinsku razmenu.

Pomoć za 2004. i 2005. godinu uključuje oko 4 miliona dolara za podršku pograničnoj policiji Crne Gore. Početkom 2004. godine USAID i njene partnerske organizacije završili su građevinski projekat vredan 1,1 miliona dolara, kojim su obezbeđeni novi objekt i infrastruktura na devet ključnih graničnih i administrativnih prelaza. Ovim projektom službenicima pogranične policije i carine pomaže se da svoje dužnosti obavljaju u bezbednim i profesionalnim uslovima. Zajedno s unapređenjem infrastrukture, Ministarstvo za unutrašnju bezbednost i Ministarstvo za spoljne poslove SAD obezbeđuju pograničnoj policiji brodove, automobile, radio-opremu, radarsku i drugu važnu opremu, u vrednosti od 2,9 miliona dolara.

Pored toga što pruža pomoć pograničnoj policiji, SAD su 2004. godine dale 400 hiljada dolara kao podršku obuci crnogorske policije koju sprovodi Misija OEBS, a planiraju da preko Ministarstva pravde SAD obezbede dodatnih 400 hiljada dolara za obuku policije u 2005. godini. U planu je takođe i 400 hiljada dolara za obnovu i kupovinu opreme za Centar za obuku policije u Danilovgradu, s ciljem da se unaprede kapaciteti za obuku policije kako bi se uključili i specijalizovani kursevi u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala i trgovine ljudima. Pored toga, SAD će zaposliti jednog Policijskog savetnika s punim radnim vremenom koji će pomagati obuku u Centru za obuku policije i pružati stručne savete crnogorskoj policijskoj službi.

Odgovarajući na molbu crnogorske vlade, Sjedinjene Države pomažu da se osnuje moderna forenzička laboratorija tako što će preko Ministarstva pravde SAD obezbediti opremu i obuku u vrednosti od 600 hiljada dolara. Ministarstvo pravde će takođe obezbediti zajedničku obuku za policiju, sudije i tužioce u istrazi i krivičnom gonjenju slučajeva trgovine ljudima i drugog organizovanog kriminala, u vrednosti od preko 300 hiljada dolara. Takođe, Savezni istražni biro pruža podršku Jedinici za borbu protiv trgovine ljudima MUP Crne Gore, koja uključuje donaciju kompjutera, kamera i druge tehničke opreme u vrednosti od preko 30 hiljada dolara.

Druge agencije Sjedinjenih Država i dalje će pružati obuku i drugu tehničku i stručnu pomoć policiji, između ostalog i Obuku za borbu protiv pranja novca u organizaciji Ministarstva finansija SAD. Regionalni pravni savetnik Ambasade SAD i drugi stručnjaci za sprovođenje zakona održavaće redovne sastanke sa zvaničnicima MUP tokom 2004. i 2005. godine, kako bi planirali obuku i druge vidove pomoći. Sjedinjene Države planiraju da obezbede značajnu dodatnu pomoć reformi policije u 2005. godini, o čemu će detalje saopštiti kada bude završen opšti plan za pomoć Crnoj Gori.

Podsticanje samoodrživosti obrazovanja u policiji Crne Gore

Tokom 2004. godine Misija OEBS je nastavila da pruža podršku i obuku, i novim i već zaposlenim policajcima u Crnoj Gori. Aktivnosti su obuhvatile podršku izgrađivanju samoodrživosti, uspešan pomak sa razvoja operativnih veština policajaca ka unapređenju znanja u oblasti menadžmenta, kao i više strateški orijentisan pristup reformi obrazovnog sistema policije u Crnoj Gori.

Samoodrživost – Nova zajednička obuka od strane nacionalnih policijskih trenera i misije OEBS

Tokom godine, policijski instruktori iz Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, završili su Kurs za policijske trenere (TDC) Misije OEBS. Taj kurs je prvi deo intenzivnog Programa samoodrživosti trenera, čiji je cilj da razvije mogućnosti domaćih trenera. Tokom kursa, učesnici dobijaju priliku da održe praktičnu nastavu da bi postali nacionalni policijski treneri (NPT). Posle toga, diplomci Kurza prolaze kroz mentorsku fazu projekta tokom koje održavaju brojna predavanja polaznicima kurseva u školama pod nadzorom ponuđenim od strane policijskih trenera Misije OEBS. U martu iste godine, dogodilo se po prvi put, da nacionalni policijski treneri iz Crne Gore, posle uspešno završenih Kurasa za policijske trenere i mentorske faze, zajedno sa trenerima Misije OEBS održe predavanja iz taktičke komunikacije, rada policije u lokalnoj zajednici, veština preživljavanja policajaca i pronalaženja droga, u Centru za obuku policije u Danilovgradu. Zajedničko podučavanje je metod koji omogućuje nacionalnim policijskim trenerima da usavrše svoje veštine, i podrazumeva povećanu odgovornost tokom obučavanja budućih policajaca.

Od operativnih do veština modernog menadžmenta

U maju 2004. policijski treneri Misije OEBS, u saradnji sa crnogorskim nacionalnim policijskim trenerima, počeli su da drže kurs „Principi modernog menadžmenta” u Centru za obuku policije u Danilovgradu. Ovaj kurs je deo „Projekta menadžmenta i nadzora”, koji je započet 2003. godine, i cilj mu je razvoj kapaciteta za menadžment i nadzor u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, kao i razvoj znanja u oblasti planiranja, delotvorne komunikacije i upravljanja. Od kako je počeo da se održava 2003. godine, kurs je završilo skoro 2000 crnogorskih policajaca.

Strateška reforma obrazovanja u policiji

Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore organizovalo je u julu 2004. god. u Podgorici Okrugli sto o reformi obrazovanja u policiji Crne Gore, uz podršku Misije OEBS. Predstavnici međunarodnih organizacija, kao i brojne delegacije iz celog regiona, razmenili su iskustva i diskutovali o pitanjima prioriteta koji se odnose na reformu obrazovanja u policiji. Ministar unutrašnjih poslova Crne Gore predstavio je ciljeve svog kabineta u reformi policijske službe, naime unapređenje obuke, delotvorno korišćenje i menadžment resursa i primena evropskih standarda u radu policije. Ministar je opisao povezanost ovih strateških reformi i uspeha celokupnog procesa demokratske reforme u Republici.

Međunarodni seminar o decentralizaciji policijske službe u Crnoj Gori

U oktobru 2004. godine, Kancelarija u Podgorici Misije OEBS u Srbiji i Crnoj Gori, organizovala je, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Crne Gore, Seminar o decentralizaciji policijske službe u Crnoj Gori, kao forum na kome su postavljena pitanja kako i na koji način je potrebno restrukturirati policiju u Republici. Tokom prošle godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore je, u saradnji sa Misijom OEBS i Danskim institutom za ljudska prava, zacrtalo pravac reforme policijske službe. Uz podršku Misije OEBS, Ministarstvo napreduje sa planovima razvoja i uvođenja programa rada policije u lokalnoj zajednici u Republici, projektom čiji je cilj promocija saradnje, partnerstva i reintegracije policije u lokalnu zajednicu, u cilju jačanja poverenja javnosti u rad policije i promovisanja sveobuhvatnog pristupa poboljšanju sigurnosti zajednice.

Vesti i obaveštenja

Međunarodni okrugli sto o reformi obrazovanja u policiji

U decembru 2004. godine 150 domaćih i međunarodnih stručnjaka okupilo se u Beogradu na dvodnevnom Okruglom stolu o reformi obrazovanja u policiji, koji je organizovala Misija OEBS u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Srbije i Svetom Evrope. Cilj okruglog stola bio je da se ispita šta je do sada u Srbiji učinjeno na polju reforme obrazovanja u policiji, te da se odredi dalji put u ovom procesu. Na sesijama, koje su moderirali stručnjaci Misije OEBS i Ministarstva, donet je niz preporuka za

dalji put u reformi obrazovanja u policiji, posebno u vezi sa standardizacijom obrazovanja u policiji, potrebom da se razvije strateški pristup reformi obrazovanja, te da se unapredi međunarodna saradnja.

Učesnici su zaključili da je za napredak u procesu reforme ključna konsistentna strategija za reformu obrazovanja u policiji, razrađena u otvorenom dijalogu s Ministarstvom. Učesnici su se složili da će ova strategija, kada bude doneta, morati da se sprovodi pod jasnim i odlučnim vođstvom i uz nedvosmislenu podršku vlade. Učesnici Okruglog stola su se takođe složili da jedan od ključnih elemenata reforme obrazovanja u policiji leži u uspostavljanju standarda osnovne obuke za sve policajce, u skladu s međunarodnim standardima ljudskih prava i modernim principima rada policije. To je i dalje jedan od osnovnih preduslova za uspostavljanje policijske službe koja je u stanju da građanima pruža usluge visokog nivoa. Takođe je naglašeno da je međunarodna zajednica, a posebno Misija OEBS, u potpunosti spremna da pruži svu potrebnu pomoć ovom procesu, čim vlasti u Srbiji pokrenu neophodne normative i institucionalne reforme u skladu s pomenutim standardima i principima. Cilj ovih preporuka jeste da pruže smernice i pomoć vladi Srbije u njenim pripremama za usvajanje novog Zakona o policijskom školstvu.

Unapređenje unutašnje kontrole policije

U novembru 2004. godine šef kabineta i još jedan visoki službenik Službe generalnog inspektora MUP Srbije boravili su u studijskoj poseti Ujedinjenom Kraljevstvu, koju je organizovao Program za odgovornost policije Odeljenja Misije OEBS za sprovođenje zakona. Tom prilikom oni su se upoznali sa britanskom metodologijom unutrašnje kontrole, te su stekli sveobuhvatan uvid u britanski sistem unutrašnje kontrole policijske službe. Cilj ove posete bio je da se unaprede kapaciteti Službe da profesionalno i u skladu s međunarodnim standardima postupaju po žalbama i pritužbama na rad bilo kog pripadnika policijske službe.

Koordinacioni sastanak o pitanjima pogranične policije

U novembru 2004. godine u prostorijama Misije OEBS održan je Koordinacioni sastanak o pitanjima pogranične policije. Na tom su skupu relevantni partneri u međunarodnoj zajednici upoznati sa napretkom koji je Ministarstvo unutrašnjih poslova Srbije ostvarilo u procesu kreiranja Integrisanog sistema za upravljanje granicom, u skladu s evropskim standardima. Koordinacioni sastanak je takođe bio prilika da Ministarstvo predstavi detaljne informacije i odgovori na pitanja potencijalnih donatora o predloženom planu da se uspostavi centralizovani sistem za analizu kriminalističkih podataka: sveobuhvatna bežična informaciona mreža koju bi koristili svi organi za sprovođenje zakona u zemlji, s ciljem da se odgovori na važnu potrebu za centralno-intergranim i tehnološki osavremenjenim sistemom za prikupljanje, procesovanje i analiziranje obavestajnim kriminalističkim podacima. Dogovoreno je da se početkom 2005. godine održi donatorski sastanak.

Podrška razvoju odeljenja Ministarstva unutrašnjih poslova za istragu ratnih zločina

U oktobru 2004. godine Misija OEBS je organizovala Kurs obuke za istragu ratnih zločina namenjen zamenicama specijalnog tužioca za ratne zločine, istražnim sudijama, pripadnicima Odeljenja za istragu ratnih zločina MUP Srbije, predstavnicima Službe generalnog inspektora, Ministarstva odbrane Srbije i Bezbednosno-informativne agencije Srbije. Ovaj jednonedeljni kurs bio je važan prvi korak u jačanju domaćih kapaciteta za istragu i krivično gonjenje ratnih zločina, te je naglasio prioritet Misije OEBS da pomogne Srbiji i Crnoj Gori u procesu suočavanja sa zaveštanjem prošlosti. Učesnici su ostvarili aktivan odnos sa svojim kolegama iz inostranstva, učeći iz iskustava Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, Međunarodne komisije

za nestale osobe i Međunarodnog komiteta Crvenog krsta o praksama istrage i krivičnog gonjenja ratnih zločina, prikupljanja i analize dokaza vezanih za ratne zločine te zaštite svedoka. Ovaj uspešan kurs podvukao je potrebu za bližom saradnjom između istražitelja ratnih zločina i tužilaca na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Razmena znanja i iskustva u oblasti forenzičkih istraživanja

U avgustu 2004. godine Odeljenje Misije OEBS za sprovođenje zakona organizovalo je za pripadnike Kriminalističko-tehničkog centra MUP Srbije studijsku posetu švedskoj Nacionalnoj policijskoj upravi. Cilj posete bio je da se učesnicima iz Srbije pruži mogućnost da se upoznaju s modernom forenzičkom opremom i da se informišu o novim forenzičkim metodama koje se koriste u obradi lica mesta.

Slično tome, delegacija iz Kriminalističko-tehničkog centra MUP Crne Gore posetila je Kriminalističko-tehnički centar u Beogradu i Forenzičku jedinicu MUP Srbije. Cilj ove posete je bio da se pripadnicima MUP Crne Gore pruži mogućnost da razgovaraju o opremi, metodologiji i potrebama za planirane forenzičke projekte tokom 2004. i 2005. godine.

Saradnja s Beogradskom otvorenom školom

S ciljem da se pruži mogućnost za dijalog o pitanjima reforme policije između policije, građanskog društva i naučnih institucija, Misija OEBS je u saradnji s Beogradskom otvorenom školom od 9. do 13. februara 2004. godine organizovala intenzivni jednonedeljni kurs „Reforma sektora bezbednosti: reforma policije“. Kao predavači na kursu su učestvovali predstavnici MUP Srbije, političkih stranaka, međunarodnih organizacija, građanskog društva i naučnih institucija, koji su iz raznovrsnih perspektiva pružili najnovije informacije o reformi policije u Srbiji. Sve predstavljene informacije analiziralo je dvadeset šest učesnika kursa, među kojima su bili polaznici Beogradske otvorene škole, asistenti i komandiri Policijske akademije, mladi političari i članovi nevladinih organizacija koji se bave pitanjima rada policije, kao i saradnici Programa za razvoj uprave Misije OEBS. Neki od ovih učesnika predstavljaju glavni tim trenera za odgovornost i kontrolu policije na lokalnom nivou, kako bi se osigurao održivi prenos međunarodnih iskustava na važne domaće partnere Misije OEBS.

NAJAVA DOGAĐAJA

Program odgovornosti u policiji

Misija OEBS će u 2005. nastaviti da podržava i pomaže rad skupštinskog Odbora za odbranu i bezbednost, kao i aktivnosti nezavisnog eksperta koji radi sa Odborom kako bi obavio objektivno istraživanje i analizu u cilju daljeg razvijanja njegovih zakonodavnih i nadzornih aktivnosti.

Program rada policije u lokalnoj zajednici

Program rada policije u lokalnoj zajednici Misije OEBS će u 2005. u Vojvodini pomagati stvaranje strategije rada policije u lokalnoj zajednici i sigurnosti lokalne zajednice u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini. Kako program bude napredovao, svi međunarodni učesnici zainteresovani za učešće ili podržavanje Ministarstva u ovom projektu biće informisani o svim predlozima, pošto strategija bude formulisana i pošto od Ministarstva unutrašnjih poslova bude dobijen Akcioni plan za Vojvodinu.

Program za borbu protiv organizovanog kriminala

Početkom 2005. godine Misija OEBS će nastaviti da, radionicama i sličnim aktivnostima, pomaže Ministarstvo unutrašnjih poslova Srbije u razvoju i implementaciji izrade plana za razvoj kapaciteta kriminalističke obaveštajne analitike na nacionalnom nivou.

Program zaštite svedoka

Srpski tim sastavljen od istražitelja, tužilaca i istražnih sudija, svi učesnici aktivnosti Misije OEBS u 2004. godini u Programu istrage i procesuiranja ratnih zločina, učestvovali će tokom 2005. u radnim studijskim posetama jedinicama za zaštitu svedoka u Evropi u cilju ostvarivanja međusobnih kontakata.

Vesti i obaveštenja

Obuka za strateško upravljanje u Crnoj Gori

Kao deo obaveza Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, po sporazumu sa Asocijacijom šefova policije jugoistočne Evrope (SEPCA), Misija OEBS je postigla sporazum da podrži Ministarstvo unutrašnjih poslova u razvoju i primeni sveobuhvatnog strateškog plana za Ministarstvo. U okviru toga, Misija OEBS će otpočeti prvu obuku za strateško planiranje u oktobru ove godine za odabrane članove Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore. Obuka je osmišljena za članove Ministarstva koji imaju iskustva u radu, nalaze se na starešinskim pozicijama i koji su učestvovali u izradi plana strateškog razvoja. S obzirom da je koncept strateškog planiranja novina za Ministarstvo i da ono po prvi put preuzima takav zadatak, prva faza ovog projekta će uključiti i instrukcije o konceptima i metodama strateškog planiranja. Nastavak projekta sledi u novembru u vidu radionice strateškog planiranja za službenike na starešinskim pozicijama, koju će organizovati Misija u saradnji sa Kraljevskom kanadskom konjičkom policijom (RCMP). Sličan projekat je već u toku u Srbiji.

NAJAVA DOGAĐAJA

Program obrazovanja policije

Početak 2005. godine biće posvećen predaji "Kursa za trenere" nacionalnim trenerima, završnim pripremama za izvođenje dodatne obuke za policajce na jugu Srbije i pokretanju "Kursa menadžmenta" za viši starešinski sastav Ministarstva unutrašnjih poslova.

Program pogranične policije

Misija OEBS će i u 2005. godini nastaviti da pomaže eksperte ministarstva unutrašnjih poslova Srbije i Crne Gore kako bi unapredili njihovo tehničko znanje kao i na najboljim primerima pokazali dizajniranje, implementaciju i upravljanje modernim integrisanim IT sistemom na nacionalnom nivou. Aktivnosti imaju za cilj da se dostigne nivo koji bi ostvario standarde pri kojima bi sve agencije za sprovođenje zakona delile i analizirale informacije, što je ključni korak u procesu ostvarivanja integrisanog pristupa upravljanja granicom.

Program strateškog razvoja

Početak 2005. godine Misija OEBS planira studijska putovanja i radionice za studije slučaja strateškog planiranja za jedinice za strateško planiranje ministarstva unutrašnjih poslova Srbije i Crne Gore. Organizovaće se posete jedinicama zemalja u tranziciji kao i zemalja zapadne Evrope.